

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Wegen- en rioleringswerken Gullegem - Bergelen- Aardappelhoek-Hemelhofweg (Wevelgem, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2020E428
16/06/2020

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert nv
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Kris Van Quaethem

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert nv, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert nv, Sint-Michiels-Brugge, 2020

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert nv.

Ruben Willaert nv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	5
1.1	Administratieve gegevens	5
1.2	Synthese	6
1.3	Gemotiveerd advies.....	7
1.3.1	Volledigheid van het gevoerde onderzoek	7
1.3.2	Aanwezigheid van een archeologische site	9
1.3.3	Waardering van de archeologische site	9
1.3.4	Impactbepaling	9
1.3.5	Bepaling van de maatregelen.....	9
1.4	Programma van Maatregelen	10
1.4.1	De aanleiding van het vooronderzoek	10
1.4.2	Bepalen van de onderzoeksstrategie	10
1.4.3	Vraagstelling en onderzoeksdoelen	10
1.4.3.1	Proefsleuvenonderzoek	10
1.4.4	Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	11
1.4.5	Onderzoeksstrategie, -methode en technieken	11
1.4.5.1	Proefsleuvenonderzoek	11
1.4.6	Eventuele afwijkingen van de GCP	14
1.4.7	Noodzakelijke competenties van de uitvoerders	14
1.4.8	Vondsten	14
1.5	Conclusie	15
2	Bibliografie.....	16

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	6
Figuur 2: Voorstel proefputten weergegeven op de GRB basiskaart (Bron: Geopunt).....	12
Figuur 3: Voorstel proefputten weergegeven op de GRB basiskaart met projectie van de geplande toestand (Bron: Geopunt)	13
Figuur 4: Voorstel proefputten weergegeven op meest recente orthofoto (Bron: Geopunt)	13

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....	5
---	---

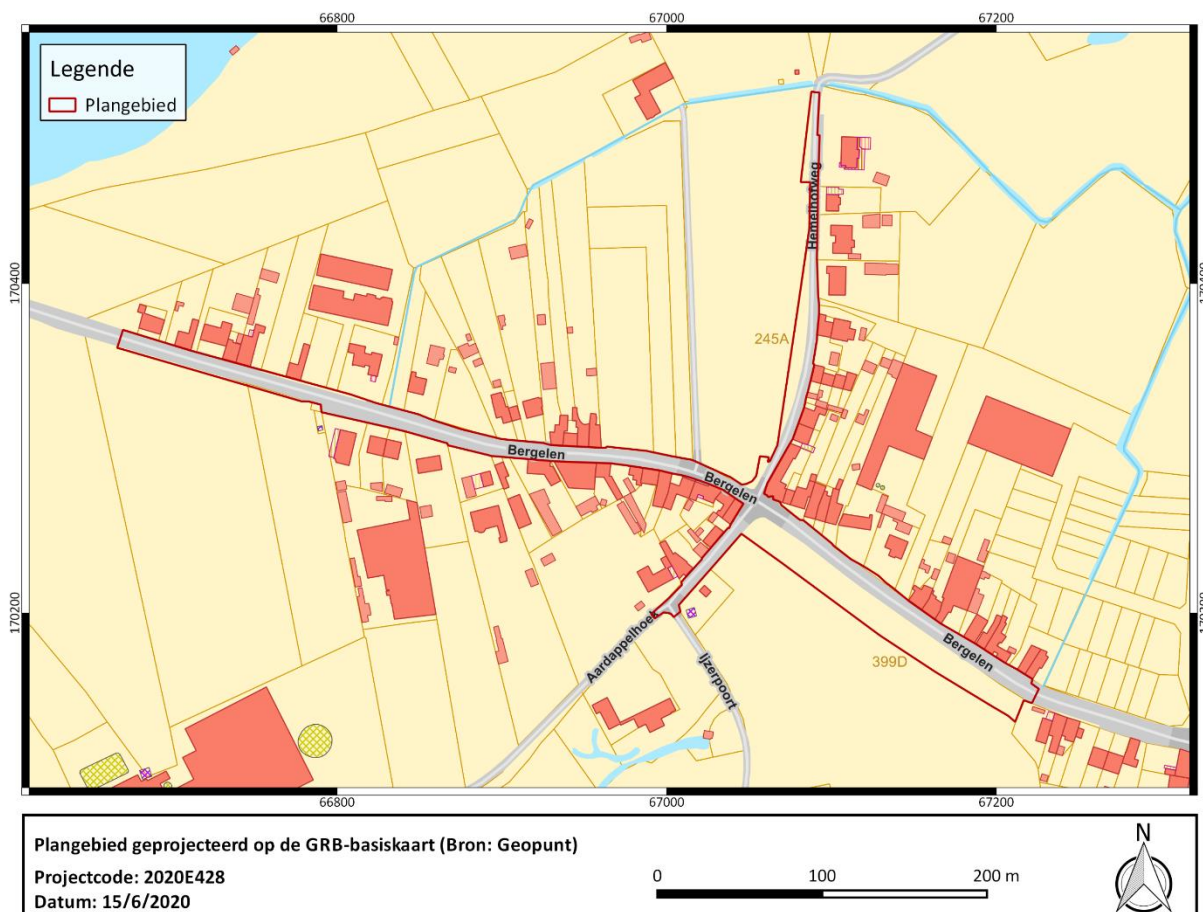
1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert nv Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Lebbeke
	Deelgemeente	Gullegem
	Postcode	8560
	Adres	Hoogstraat, Kapellenstraat
	Toponiem	Bergelen, Aardappelhoek
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 66667 Y _{min} = 170134 X _{max} = 67226 Y _{max} = 170516
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Wevelgem, afdeling 3 (Gullegem), sectie D: 245A (partim), 399 D (partim), openbare weg Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt)

1.2 Synthese

Te Gullegem (deelgemeente van Wevelgem) zullen riolerings- en wegewerken uitgevoerd worden in de straat Bergelen en de aansluiting Hemelhofweg – Aardappelhoek. De geplande aanleg van de verschillende rioleringsleidingen zal een ingrijpende impact op het bodemarchief uitoefenen.

De loop van de straat Bergelen volgt een iets hoger gelegen NW-ZO georiënteerde kam die zicht tussen de Heulebeek en Stierbeek/Nerebeek in bevindt. De bodemkaart reflecteert dit waarbij op de kam droge tot matig droge lemige zandbodems (Sbc, Sba, Scc) en droge tot matig natte lichte zandleembodems (resp. Pba en Pcc) voorkomen. Het betreft eolische afzettingen en afzettingen van lokale oorsprong uit het Weichseliaan die zich op vlechtende of verwilderde rivierafzettingen uit het Weichseliaan bevinden. Verder van het plangebied richting de vermelde beken daalt het reliëf enigszins en wordt de bodem vervolgens fijner en natter. Een groot deel van het plangebied zelf is als bebouwd gekarteerd (OB), ter hoogte van de Hemelhofweg is een deel als opgehoogd (ON) gekarteerd. Nagenoeg het volledige plangebied is verhard (straat), verder bevindt zich een enkele riolering onder de betreffende straten van het plangebied. Enkele kleinere stukken bestaan uit grachten. Het oorspronkelijke bodemprofiel zal hierdoor in zekere mate reeds geroerd zijn.

In de nabijheid van het plangebied is de historische en archeologische kennis eerder beperkt. De straat Bergelen zou mogelijk deel uitmaken van de Romeinse weg tussen Tongeren en Boulogne. De huidige straatnaam Bergelen verwijst naar de heerlijkheid Bergelines, Gullegem zelf wordt voor het eerst vermeld in de 11de eeuw. Op de 17de eeuwse Sanderuskaart van de

Kasselrij van Kortrijk maakt he wegtracé van Bergelen deel uit van de ‘Strate van Ypre naar Cortryck’. Recent zijn twee opgravingen aangrenzend aan het plangebied uitgevoerd. Deze toonden een grafveld uit de Romeinse periode ter hoogte van de Hemelhofweg aan, en Karolingische nederzettingssporen en Romeinse erfsporen aan ter hoogte van het kruispunt Bergelen-Koningin Fabiolalaan.

Met betrekking tot de periode van jager-verzamelaars kunnen eventuele steentijdartefactensites in de top van een gaaf bodemprofiel verwacht worden, deze zullen echter niet meer bewaard zijn binnen het plangebied, omwille van het geroerde bodemprofiel door de huidige riolering, verharding, grachten e.d. Voor periodes vanaf het neolithicum vormt het plangebied eveneens een interessante locatie door de ligging op een hogere drogere kam tussen twee beekvalleien. Historische kaarten tonen aan dat Bergelen minstens tot de 17de eeuw teruggaat, en mogelijk deel uitmaakt van een Romeinse weg. Het grafveld uit de Romeinse periode aan de Hemelhofweg enerzijds, en de erfsporen uit de Romeinse periode en nederzettingssporen uit de Karolingische periode anderzijds, en het feit dat de weg deel uitmaakt van de (laat)middeleeuwse weg tussen Ieper en Kortrijk kunnen hierbij aansluiten en tonen in ieder geval een vrij hoog potentieel aan voor sporen vanaf de Romeinse periode. Het bodemarchief binnen het plangebied zal echter minstens gedeeltelijk verstoord zijn door de aanleg van huidige straten, riolering en nutsvoorzieningen. Mogelijk kunnen nog restanten van karrensporen of oudere wegtracés (gedeeltelijk) bewaard zijn. In hoeverre sporen van een eventueel wegtracé, of andere archeologische sporen, nog bewaard kunnen zijn is niet duidelijk op basis van het bureauonderzoek alleen.

Gezien de beperkte breedte van het tracé en de te verwachten verstoring zal verder onderzoek op de Hemelhofweg en Aardappelhoek slechts weinig kenniswinst kunnen opleveren. De zone van Bergelen kent een hogere verwachting gezien deze teruggaat op een (laat)middeleeuwse verbindingsweg tussen Kortrijk en Ieper, en mogelijk tot een Romeinse weg. Deze hypothese is nog nooit archeologisch vastgesteld. Gezien de grote potentiële kenniswinst wordt daarom een verder onderzoek geadviseerd ter hoogte van Bergelen. Dit wordt verder toegelicht in het programma van maatregelen.

1.3 Gemotiveerd advies

1.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat er een potentieel is op eventueel aanwezige archeologische waarden, maar dat de aan-of afwezigheid van een archeologische site niet eenduidig vastgesteld kan worden. Verder onderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek wordt noodzakelijk geacht.

Volgende onderzoeksmethoden werden overwogen:

-gespecialiseerd archivalisch onderzoek: in specifieke gevallen is bijkomend, gespecialiseerd bronnenonderzoek aangewezen. Deze vorm van verder doorgedreven archiefonderzoek heeft vooral betrekking op zeer specifieke contexten waarbij de archeologische/historische waarde niet volledig afgeleid kan worden uit de standaardbronnen die voor de opmaak van een archeologienota geraadpleegd worden. Eén van de meest voorkomende voorbeelden waar

doorgedreven archivalisch onderzoek nodig is betreft locaties binnen het frontgebied van de Eerste Wereldoorlog. In dit geval is verder uitgebreid archiefonderzoek niet aangewezen

-landschappelijk bodemonderzoek: een landschappelijk bodemonderzoek kan altijd zinvol zijn indien een complexe landschappelijke situatie en bijgevolg een complexe verticale stratigrafie verwacht wordt. Ook als de verstoringshistoriek van het terrein niet duidelijk is, bijvoorbeeld indien blijkt uit het bureauonderzoek dat het terrein bebouwd geweest is maar geen plannen beschikbaar zijn of activiteiten plaats hebben gevonden waarvan niet duidelijk is in welke mate zij een ernstige impact hebben gehad op de ondergrond. In dit geval, met een specifieke verwachting op het aantreffen van een wegtracé, lijkt het niet aangewezen om dergelijk onderzoek uit te voeren.

-geofysisch onderzoek: een geofysisch onderzoek heeft in hoofdzaak als doel om, zonder ingreep in de bodem, grotere ondergrondse anomalieën in kaart te brengen. In hoofdzaak betreft het structuren zoals funderingen en muren van bv. oude kloosters en kastelen of bunkers of ovens. Ook kunnen sterke verschillen in bodemsamenstelling door middel van deze onderzoeksmethode gevat worden. Een geofysisch onderzoek is in dit geval weinig zinvol.

-verkenkend en waarderend archeologisch booronderzoek: een verkennend archeologisch onderzoek heeft als doel eventuele bewaarde artefactensites in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve waarneming kan met behulp van een waarderend booronderzoek in een intensiever grid de artefactenconcentratie gelokaliseerd en afgebakend worden. Op basis van de resultaten van deze booronderzoeken kan overgegaan worden tot de aanleg van proefputten om de onderzoeksstrategie te optimaliseren of een opgraving in functie van een artefactensite. Deze sites dienen gezocht te worden op landschappelijke locaties waar de bewaringskansen m.b.t een artefacten-strooiing gunstig zijn. Het bureauonderzoek toonde aan dat de bewaringskansen voor steentijdartefactensites zeer laag zijn.

-veldkartering: een veldkartering of “field-walking” bestaat uit een systematische visuele inspectie van een terrein en het inventariseren van eventuele oppervlaktevondsten. Deze prospectiemethode wordt bij voorkeur aangewend op terreinen die een zekere mate van (regelmatige) oppervlakte bewerking kennen, dus hoofdzakelijk op akkers. De kartering wordt gewoonlijk uitgevoerd in parallelle raaien met een regelmatige tussenafstand. Soms wordt ook in een raster gewerkt indien een gedetailleerder beeld gewenst is. Op basis van waarnemingen kunnen eventueel interessante zones afgebakend worden. Afhankelijk van het karakter van het gerecupereerde vondstmateriaal kunnen gerichtere keuzes gemaakt worden in de eventueel te volgen onderzoeksstrategie op een terrein. Een veldkartering kan zinvol zijn in de zone waar het bufferbekken ingepland wordt, maar andere methoden kunnen het archeologische potentieel beter inschatten.

-proefsleuven: een proefsleuvenonderzoek heeft als doel het terrein steekproefsgewijs archeologisch te inventariseren en vanuit de resultaten van dit onderzoek beargumenteerde uitspraken te doen over de aanwezigheid van ondergronds erfgoed en de impact van de geplande werken hierop. Standaard wordt bij een proefsleuvenonderzoek tussen de 10% en 12,5% van het terrein archeologisch geïnventariseerd. Gelet op de verwachting van een wegtracé onder/naast het huidige wegdek, is een proefsleuvenonderzoek een aangewezen manier om eventueel aanwezig, grondvast archeologisch erfgoed in kaart te brengen. Op basis van de waargenomen relictten kan de impact van de geplande werken op het aanwezige erfgoed bepaald worden.

1.3.2 Aanwezigheid van een archeologische site

Op basis van het bureauonderzoek kan niet volledig uitgesloten worden dat binnen het plangebied steentijdartefactensites of sites uit perioden vanaf het neolithicum aanwezig zijn. Wat steentijdartefactensites betreft is de kans zeer klein dat deze bewaard kunnen zijn, gezien deze in de top van een gaaf bodemprofiel verwacht worden. Het bodemarchief binnen het plangebied zal minstens reeds gedeeltelijk verstoord zijn door de aanleg van de huidige straten, riolering en nutsvoorzieningen waardoor de trefkans op intacte archeologische artefactensites zeer laag en archeologische sporen laag is. Historisch gezien gaat de loop van Bergelen terug op een (laat)middeleeuwse verbindingsweg tussen Kortrijk en Ieper, en mogelijk tot een Romeinse weg. Op basis van het bureauonderzoek alleen kan niet bepaald worden of hiervan nog sporen onder het huidige wegdek bewaard (kunnen) zijn.

Ter hoogte van het geplande bufferbekken kan een steentijdartefactensite nog bewaard zijn. Er is echter geen specifieke verwachting voor steentijdartefactensites, volgens de bodemkaart is een sterk verbrokkelde textuur B- horizont aanwezig, en de layout van deze zone maken dat verder onderzoek in functie van steentijdartefacten eerder minder zinvol is. Sporensites kunnen wel nog goed bewaard zijn. Gezien de ligging langs een mogelijk Romeinse weg kan verder onderzoek ook hier veel kennis opleveren, specifiek met betrekking tot deze (mogelijke) weg.

1.3.3 Waardering van de archeologische site

Niet van toepassing

1.3.4 Impactbepaling

De aanleg van de leidingen onder het wegdek zullen een verstoring van de bodem van 1,5m tot 3 m betekenen. Voor de wegenis dient rekening gehouden te worden met een bodemingreep van 70cm -mv (rekening houdend met eventuele grondverbetering). Er wordt in het oostelijk deel van Bergelen een 8m brede en ca. 1,40m diepe gracht uitgegraven over een lengte van ca. 180m. Voor groenaanleg wordt de teelaarde afgegraven, en dient rekening gehouden te worden met een bodemingreep van 30cm -mv.

De geplande werken zullen dus een ingrijpende verstoring van de bodem inhouden. Het plangebied bestaat nagenoeg volledig uit bestrating en heeft in het verleden reeds een versturende invloed op het bodemarchief gekend (aanleg van de weg, aanleg grachten, aanleg gemengde riolering).

1.3.5 Bepaling van de maatregelen

Gezien de beperkte breedte van het tracé en de te verwachten verstoring zal verder onderzoek op de Hemelhofweg en Aardappelhoek slechts weinig kenniswinst kunnen opleveren. De zone van Bergelen kent een hogere verwachting gezien deze teruggaat op een (laat)middeleeuwse verbindingsweg tussen Kortrijk en Ieper, en mogelijk tot een Romeinse weg. Deze hypothese is nog nooit archeologisch vastgesteld. Gezien de grote potentiële kenniswinst wordt een verder onderzoek geadviseerd ter hoogte van Bergelen en het bufferbekken onder de vorm van een proefsleuvenonderzoek.

Het onderzoek dient in uitgesteld traject plaats te vinden omwille van economische en maatschappelijke redenen.

1.4 Programma van Maatregelen

1.4.1 De aanleiding van het vooronderzoek

Cf. supra, zie punt 1.3.6 Verslag van Resultaten

1.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie

De keuze voor de beschreven onderzoeksmethode werd afgetoetst aan de vier criteria opgenomen in de Code van Goede Praktijk artikel 5.3. en is concreter uitgeschreven en verantwoord in het Verslag van Resultaten (1.5.1 Interpretatie van aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed)

-mogelijk: het onderzoek dient in uitgesteld traject plaats te vinden omwille van economische redenen. Bergelen is in gebruik als doorgangsweg. Verder onderzoek is hier voorlopig niet, maar in de toekomst wel mogelijk.

-nuttig: gelet de verwachting zijn de beschreven onderzoeksmethodes de meest geschikte manieren om eventueel aanwezige archeologische resten voor de geselecteerde zones in kaart te brengen om vervolgens de impact van de geplande werken hierop te kunnen bepalen.

-schadelijk: de impact op eventueel aanwezig erfgoed is normaliter beperkt, hierdoor blijven eventueel aanwezige relictten bewaard voor verder onderzoek of eventuele in situ bewaring.

-noodzakelijk: gelet het feit dat de geplande werken een significante ingreep in de bodem en de werken noodzakelijk zijn waarbij weinig ruimte aanwezig is om af te wijken, dient uitgegaan te worden van een scenario waarbij in-situ bewaring niet mogelijk is.

1.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

1.4.3.1 Proefsleuvenonderzoek

Het doel van de terreininventarisatie door middel van proefsleuven is een inschatting maken van aanwezig archeologisch erfgoed binnen het plangebied. Van belang hierbij is dat minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden.

- wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?
- in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Is er sprake van verstoring?
- zijn er aanwijzingen van vroegere wegniveau's of loopniveau's? Zijn deze dateerbaar? Beschrijf.
- zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Zijn deze te relateren aan het wegtracé? Beschrijf.
- wat is de bewaringstoestand van de sporen?
- kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?
- wat is de relatie tussen de bodem, het landschap en de waargenomen relictten?
- maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?
- kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

- kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?
- zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van het terrein dat niet met een wegdek of pleinfunctie te maken heeft?
- hoe verhouden de waargenomen fenomenen zich tot de gekende archeologische waarden in de nabije omgeving?
- wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale ontwikkeling en geschiedenis?
- voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?
- voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:
 - o wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
 - o welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
 - o welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
 - o zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

1.4.4 Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Enkel een bureauonderzoek werd reeds uitgevoerd. Hieruit blijkt een potentieel op het aantreffen van sporenarcheologie aanwezig, meer specifiek het aantreffen van een (Romeins) wegtracé en sporen die hierbij kunnen aansluiten.

1.4.5 Onderzoeksstrategie, -methode en technieken

De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot de geplande werken op het onderzoeksgebied is een proefsleuvenonderzoek. Hierbij dient een statistisch representatief deel van het terrein te geïnventariseerd te worden. Dit deel dient groot genoeg te zijn om de resultaten te extrapoleren naar de rest van het onderzoeksgebied. De proefsleuven voor sporenarcheologie worden zo geplaatst om een optimale dekking te verkrijgen en die een inschatting mogelijk maakt met betrekking tot de rest van het onderzoeksgebied. In dit geval geldt bovenstaande voor de zone waar het bufferbekken gepland is. Verder dient een proefsleuf haaks op de straat Bergelen uitgevoerd te worden om vast te kunnen stellen of sporen van oudere wegtracés onder de huidige bestrating bewaard (kunnen) zijn. Om de maatschappelijke hinder te beperken is dit beperkt tot één haakse sleuf.

Vóór het terreinwerk aanvang neemt bekomt de veldwerkleider de nodige leidingplannen. Deze plannen dienen continu aanwezig te zijn gedurende de uitvoering van het archeologisch veldwerk.

1.4.5.1 Proefsleuvenonderzoek

De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot grondvaste resten binnen het plangebied is een proefsleuvenonderzoek.

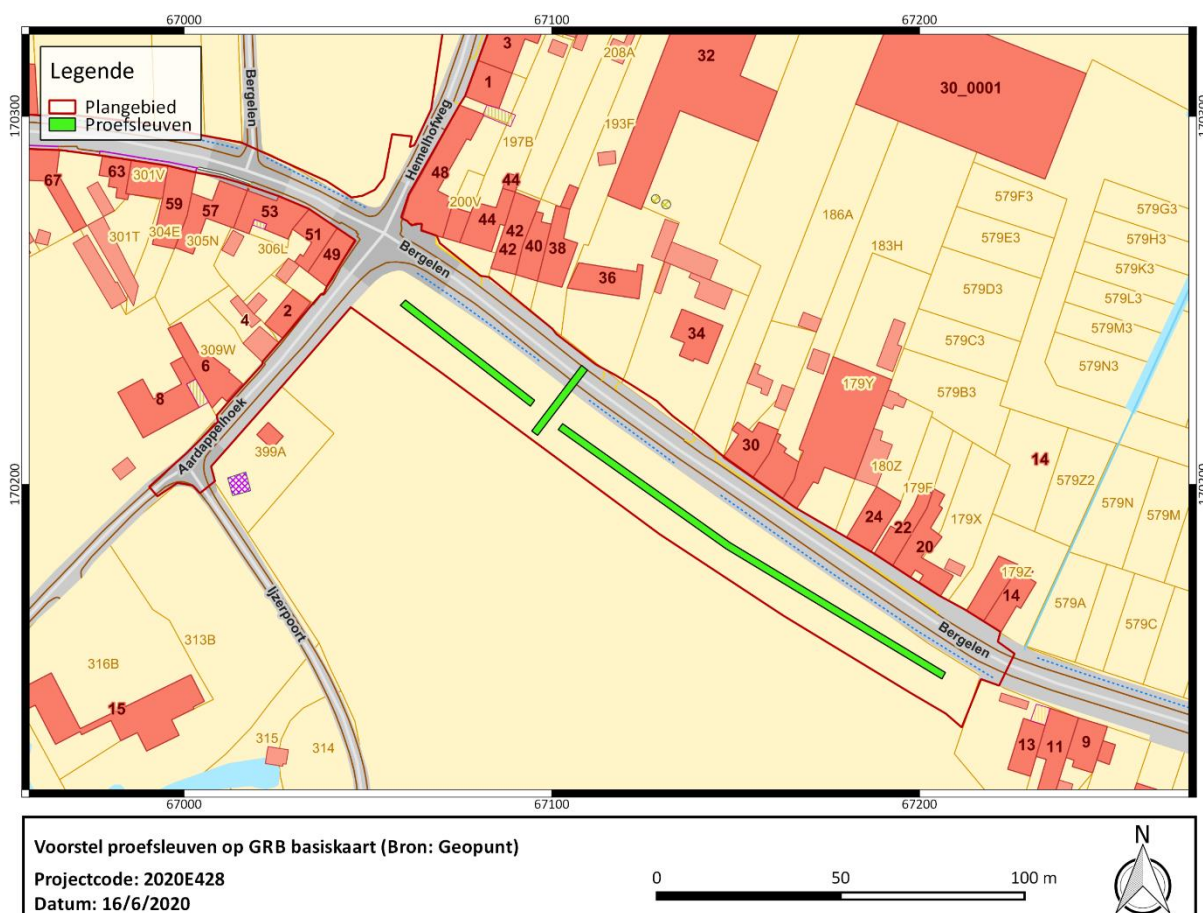

Een kleine proefsleuf dient haaks over het wegtracé van Bergelen geplaatst te worden om eventuele oudere wegniveaus en de bewaringsgraad te kunnen vaststellen. Een tweede proefsleuf wordt ingepland ter hoogte van het geplande bufferbekken. Deze loopt parallel met het wegtracé, eventuele (bewonings)sporen die te relateren zijn aan het (Romeinse?) wegtracé worden op die manier tevens haaks aangesneden. De zone op het akkerland waar het bufferbekken gepland wordt, kent een oppervlakte van ca. 3190m².

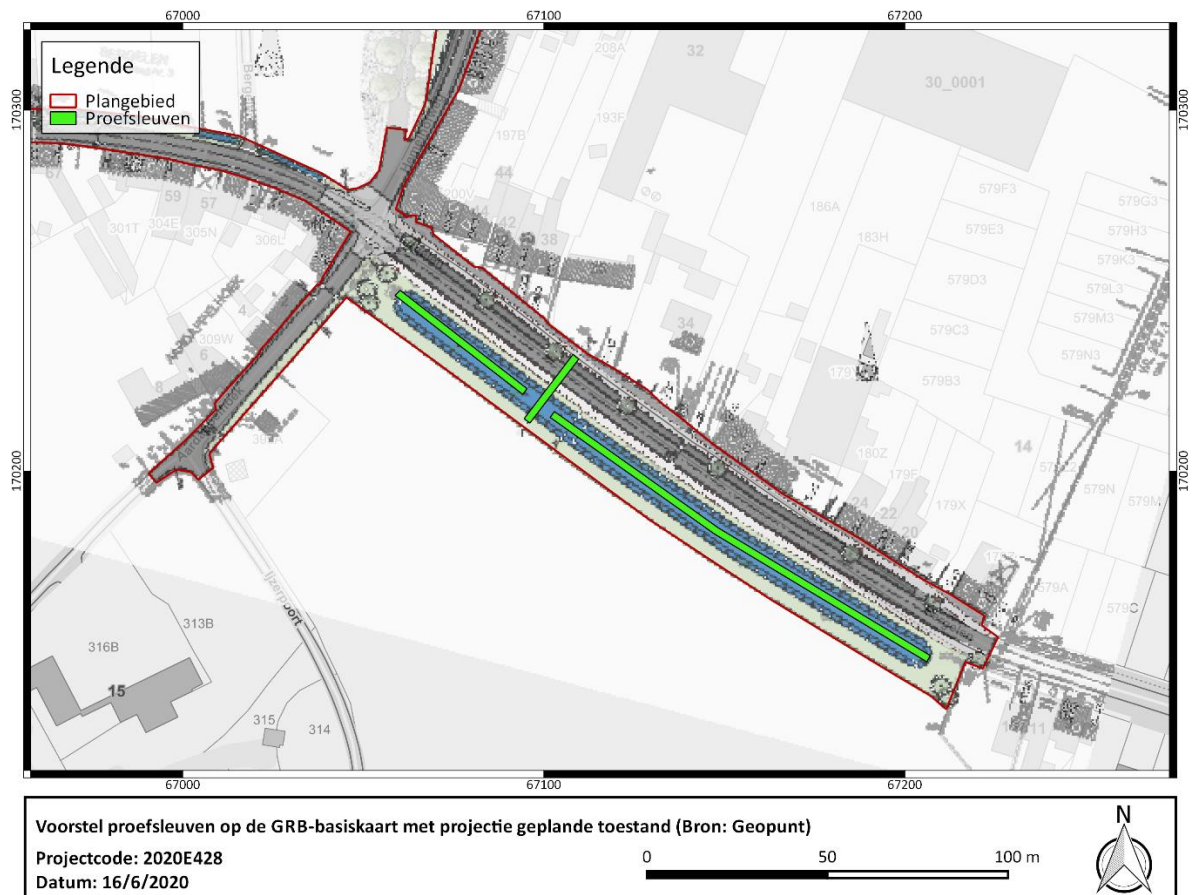
De huidige riolering loopt langs noordoostelijke kant van de straat Bergelen, waardoor een breedteprofiel over de weg mogelijk moet zijn. **De inplanting van de haakse sleuf kan aangepast worden in functie van praktische overwegingen met betrekking tot uitvoerbaarheid en hinder voor omwonenden of passanten.** De erkend archeoloog dient er wel op toe te zien dat de archeologische inschatting van de straat hierbij niet in het gedrang komt.

Er kan uitgegaan worden van een situatie waar de verticale stratigrafie eenduidig is, conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk, artikels 8.6 en 8.6.2.

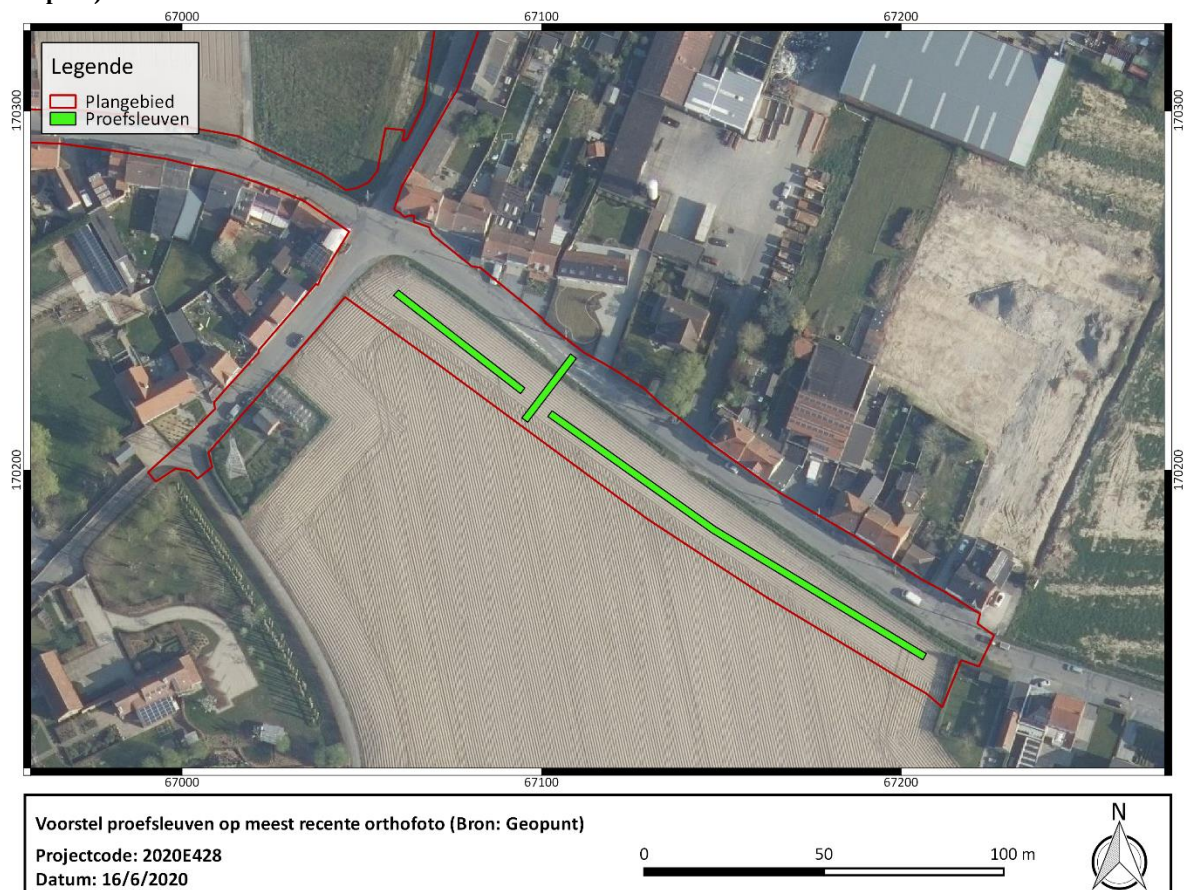
De archeologische prospectie met ingreep in de bodem wordt als succesvol beschouwd indien er een beargumenteerd antwoord op de onderzoeksvragen geformuleerd kan worden en het rapport wordt opgeleverd. De veldwerkleider bepaalt de inplanting van de putten, eventuele terreinomstandigheden die op heden niet gekend zijn kunnen voor een afwijking van het proefsleuvenplan zorgen. Enige aanpassing van het puttenplan dient afdoend beargumenteerd te worden in de rapportage.

Figuur 2: Voorstel proefputten weergegeven op de GRB basiskaart (Bron: Geopunt)

Figuur 3: Voorstel proefputten weergegeven op de GRB basiskaart met projectie van de geplande toestand (Bron: Geopunt)

Figuur 4: Voorstel proefputten weergegeven op meest recente orthofoto (Bron: Geopunt)

De proefsleuven worden aangelegd door een rupskraan met tandeloze bak, deze graafmachine dient over voldoende vermogen te beschikken om een vlotte werking te garanderen. De proefsleuven worden laagsgewijs uitgegraven door de kraan, onder begeleiding van de veldwerkleider, tot op het eerste archeologisch leesbaar niveau. Indien sprake is van meerdere sporenniveaus kan pas gezakt worden naar het onderliggende indien het bovenliggende vrij is van sporen. Tijdens het proefputtenonderzoek dient eveneens aandacht uit te gaan naar de bodemkundige situatie binnen het plangebied en de relatie met de aanwezige sporen. Hiervoor dienen profielkolommen aangelegd te worden. Deze worden geïnterpreteerd door een (assistent)aardkundige. Per put wordt minstens één profielkolom aangelegd. Ze worden tot minstens 40cm in het ongeroerd sediment uitgegraven. Verder dient bij het onderzoek aandacht uit te gaan naar steentijdartefacten. Indien, tegen de verwachting in, potentiële steentijdartefactensites aanwezig zijn, dient de erkend archeoloog gepast te reageren.

Het vooronderzoek met ingreep in de bodem, zijnde veldwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk. Conform de Code van Goede Praktijk artikel 9.3 ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider. Dit in overleg met de aardkundige en het Agentschap Onroerend Erfgoed wanneer relevant. Bij voorkeur wordt in de prijsopmaak een stelpost voorzien die kan aangesproken worden voor natuurwetenschappelijk onderzoek indien nodig.

1.4.6 Eventuele afwijkingen van de GCP

Voor de prospectie met ingreep in de bodem wordt gezien de proefsleuven geen 10% dekken, afgeweken van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

1.4.7 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders

Het veldwerkteam bestaat minimaal uit:

- een veldwerkleider (onder begeleiding van een erkend archeoloog), deze veldwerkleider voldoet aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk, heeft ervaring met opgravingen van sites uit Romeinse en middeleeuwse periode, heeft ervaring met archeologische sporen van wegtracés en minimum 10 proefsleuvenonderzoeken uitgevoerd in zandleembodem.
- een assistent-archeoloog voldoende aan de vereisten van de Code van Goede Praktijk.
- een assistent-aardkundige voldoende aan de vereisten van de Code van Goede Praktijk. Een aardkundige dient op afroep aanwezig te kunnen zijn tijdens de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek.

1.4.8 Vondsten

Overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het archeologisch vooronderzoek conform artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Vóór de start van het onderzoek worden door de erkende archeoloog en de initiatiefnemer duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar, het erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologisch ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van het opgravingsarchief plaats. Indien een vervolgonderzoek noodzakelijk

blijkt, dient het opgravingsarchief integraal overgedragen te worden aan de uitvoerder van dit vervolgonderzoek.

1.5 Conclusie

Te Gullegem (deelgemeente van Wevelgem) zullen wegen- en rioleringswerken plaatsvinden. Het projectgebied omvat de straten Bergelen – Aardappelhoek – Hemelhofweg en een zone huidig akkerland waar een bufferbekken voorzien wordt. Op basis van het bureauonderzoek is een kans dat archeologische sporen aanwezig zijn binnen de straat Bergelen en de zone op akkerland, die bedreigt worden door de geplande werken.

Gezien er een potentieel is op de aanwezigheid van archeologisch erfgoed, en de geplande werken een nefaste invloed op het bodemarchief zullen inhouden is verder onderzoek op de geselecteerde zones noodzakelijk. De meest geschikte methode hiervoor een proefsleuvenonderzoek.

Het terreinwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2018

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.